

moment groeit het bewustzijn. Zo niet, bestaat het gevaar dat je in die beelden gaat wonen, dat je geen afstand meer hebt. Wanneer je ogen je camera worden, geef je voortdurend betekenis aan de beelden die je in de realiteit ziet en je gaat ze nog linken ook. Ik denk dat het omgaan met beelden in cycli verloopt. Je mag niet blijven hangen in het opnemen van beelden, verzwelgen in de impressies. Je hebt ook tijd nodig om ze te verteren, om je af te vragen wat ze betekenen en welke plek je ze wil geven.

Het kunnen delen van je werk met anderen is essentieel. Er is een zeer groot verschil tussen het geïsoleerde werken en het werken in een publieke ruimte.

Sinds kort word ik vertegenwoordigd door galerie Zeno X (Frank Demaegd). Op dit moment weet ik nog niet goed wat dat zal gaan betekenen, maar het is alleszins een keerpunt. Ik verwacht dat ik nu nog meer met het eigenlijke werk zal kunnen bezig zijn. De galerie zorgt voor presentatiemogelijkheden en maakt het mogelijk dat mijn werk in bepaalde collecties terecht komt. Vanaf nu worden de meeste stappen i.v.m. de presentatie van mijn werk door beide partijen besproken. Ik heb niet het gevoel dat ik daardoor meer gebonden zou zijn. Het feit dat er een moedergalerie is waar ik terecht kan, is een psychologische steun. De wetenschap dat je je werk wel gepresenteerd krijgt, biedt de rust om cyclisch te werken: een tijd van doorwerken en een tijd van reflectie. De druk van het van-dag-op-dag-werken valt weg. Je kan gerichter werken. Het heeft in elk geval consequenties voor het mentale proces: vertragen en versnellen, gerichtheid, vooruitzichten,...

Het grote verschil tussen werken met of zonder financiële ondersteuning is het ritme. Het werkritme in onze samenleving ligt zo hoog dat het ontbreekt aan de nodige rust om al eens afstand te nemen, je werk te verteren, ideeën uit te werken. Ik vind het heel prettig om een hele tijd

aan een hoog tempo te werken, maar die rustpunten zijn echt nodig om te kunnen evolueren. Reflectiemomenten vragen tijd, mentale en financiële rust. De situatie waarin ik nu zit, is ideaal: om de MUHKA-tentoonstelling voor te bereiden heb ik enkele weken het atelier van Jan Lauwers ter beschikking. Ik kan autonoom werken, terwijl ik geconfronteerd word met andere disciplines om me heen en er geregeld iemand binnenspringt voor een babbel of met commentaar. Ik zeg niet dat het altijd zo moet gaan, maar residenties zouden een interessante subsidievorm kunnen zijn.

Binnen een bepaalde context werken kan heel stimulerend zijn. Ik heb het geluk gehad dat ik veel opdrachten gekregen heb, lange tijd uitsluitend in het buitenland, sinds kort ook in België. Geregeld aan een opdracht werken en intussen aan je eigen werk voortwerken vind ik een goede combinatie. Ik denk dat mijn werk veel eenzijdiger zou zijn indien ik uitsluitend aan mijn persoonlijke projecten zou gewerkt hebben. In opdracht werken is een vorm van samenwerken. Het wil niet zeggen dat je je persoonlijkheid moet opgeven. Wat telt is het oeuvre dat groeit en de prioriteiten die je zelf stelt. In die zin vind ik het onderscheid tussen gesubsidieerd en commercieel circuit niet zo relevant.

Als fotograaf voor een gezelschap zit je natuurlijk wel met het gegeven dat je foto's ten dienste staan van het gezelschap en dat ze gebruikt worden als illustratie- of promotiemateriaal voor hun producties. In die zin was wat Jan Lauwers met het Needcompanyboek deed heel straf: hij gaf me volledige **carte blanche** om als autonome kunstenaar te werken aan een product van Needcompany. Om meer kansen te geven aan dergelijke autonomie zouden werkbeurzen voor het medium fotografie toch niet slecht zijn.

Of je als beginnend kunstenaar een project kan formuleren? Een einddoel kan je natuurlijk niet formuleren, maar het verwoorden van je onderzoeksobject en werkwijze zouden toch moeten volstaan.'